

Livet skal tilbage til havnebyen Rijeka

COWIfeature — nyhedsmagasin om ingeniørteknik, miljø og samfundsøkonomi. / November 2006 nr. 16

Havnen har været spærret af hegn på grund af opmagasineret værdifuldt gods som træ og stenblokke. Nu får beboerne direkte adgang fra den gamle by, hvor COWI (dansk rådgivningsingeniør firma) er med til at opføre en havnepromenade. Modelfoto: GEHL Architects

Byrumsudviklerne GEHL Architects og COWI (dansk rådgivningsingeniør firma) skal forvandle et nedslidt havneområde i Rijeka i Kroatien til en attraktion for lokale og turister.

Af Christina Tækker

Et nyt udviklingsprojekt i havnebyen Rijeka i Kroatien skal være med til at åbne byen op til havet og tiltrække både lokale og turister. Dermed får byens borgere efter mere end 30 år igen direkte adgang til havet, to floder og rekreative områder.

Frem for en traditionel tankegang, hvor man opfører bygninger i beton og håber på, at der også opstår liv omkring husene, vil man under planlægningen først skabe liv, rum og endelig bygninger.

Bag tankegangen står GEHL Architects, der sammen med COWI vandt opgaven med at udvikle den nedslidte havneby, hvor der skal opføres ca. 220.000 m² boliger og erhverv, kulturområde og marina. Et areal på ca. 16 ha, der svarer til det nye udviklingsområde mellem Havnestaden og Nokken på Amager.

Den menneskelige tilgang

"For os er det vigtigt, at det er mennesker, der er i fokus og ikke alene bygninger. Der er mange bebyggelser, hvor det går galt som i Københavns Havn, hvor nogle områder er helt livløse og præget af Store bygninger.

Man glemmer ofte pladsen mellem husene, hvor det offentlige liv folder sig ud på pladser, torve og i parker.

Derfor vender vi planlægningen på hovedet og koncentrerer os om først og fremmest at skabe et byliv. Livet kommer ikke af sig selv, når man bygger nyt," siger Helle Søholt, der er arkitekt og partner i GEHL Architects.

Den menneskelige tilgang var afgørende for, at teamet vandt opgaven. Allerede da arkitekterne og ingeniørerne så udbudsmaterialet, syntes de, at der manglede noget, som udviklerne skulle forholde sig til:

Hvilke overordnede værdier skulle området repræsentere, og hvilke forventninger havde kroaterne selv?

En grøn oase

Tankerne blev skrevet ind i tilbudet til Rijeka, og kort efter blev teamet udpeget som vindere. Det første, GEHL og COWI gik i gang med, var at undersøge, hvad der fik kroaterne til at frigøre et stort område til byudvikling, når de samtidig havde mangel på plads til havneaktiviteter. Svaret var, at man ønskede livet tilbage i byen.

Ønsket bliver indfriet ved at omdanne det tidligere havneområde til en ny bydel med både park, grønne oaser og et netværk af byrum for fodgængere, der vil skabe sammenhæng mellem den gamle og nye bydel. Her får beboerne direkte adgang til vandet og kan via fodgæנגader vandre rundt på en nyanlagt havnepromenade. Derudover bliver der adgang til en lang række nye forretninger, cafeer med udsigt over Adriaterhavet og områder, hvor man blandt andet kan spille volleyball.

Her bliver det nye havneområde en kontrast til resten af den gamle by, der er klemmt inde i en vig aflukket fra turiststrømmen, der ankommer ad vandvejen. Et sted, hvor man hellere kører forbi end stopper op.

"Vi håber på, at havnen bliver et attraktivt opholdsog feriested for både turister og lokale. Byen vil gerne være det faste stoppested for turister, der kommer kørende ad motorvejen, men også for lystsejlere og store yachts og cruisere, der vil kunne lægge til i marinaen og nyde opholdet i et par dage," siger projektleder i COWI Jens Ove Skjærbæk.

Projektleder Jens Ove Skjærbæk, jeo@cowi.dk

Rijeka bliver omdannet til rekreativt område

I næste fase bliver konsortier af internationale udviklere, der består af investorer, entreprenører, rådgivere og driftsorganisationer inviteret i en åben konkurrence, hvor man udbyder første fase af projektet, der bl.a. tæller marina, lejligheder og hoteller. COWI undersøger, hvordan man kan udbyde området til developerne, så havnen får det bedst mulige ud af projektet og samtidig kan være med til at tilbagebetale et lån, som Rijeka har optaget i Verdensbanken til at udvikle andre havneområder og forbedrede motorvejsadgange fra det indre af landet. Projektet udmærker sig som det første af sin art i den sydøsteuropæiske region, hvor flere havne i øjeblikket bliver udviklet til bynære havnearealer.